

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФОНОЛОГІЧНА

підготовки бакалаврів

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк 2022

Силабус освітнього компонента «ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФОНОЛОГІЧНА» підготовки бакалаврів, галузі знань 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ, за освітньо-професійною програмою **МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА). ПЕРЕКЛАД.**

Розробники:

Єфремова Н. В., доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент;

Калиновська І. М., доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент;

Коляда Е. К., професор, завідувач кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, професор;

Одарчук Н. А., доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Літкович Ю. В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Коляда Е. К.

І. ОПИС ПРАКТИКИ

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова / освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Мова і література (англійська). Переклад Освітній рівень: бакалавр	Навчальна
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Консультації: 8 год
		Самостійна робота 112 год
		Форма контролю: залік

Таблиця 2 (Заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова / освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Мова і література (англійська). Переклад Освітній рівень: бакалавр	Навчальна
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Консультації: 16 год
		Самостійна робота 104 год
		Форма контролю: залік

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я та по батькові	Сфремова Наталія Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса)	м.т. 0977988792 yefremova@vnu.edu.ua
Терміни практики	Впродовж семестру

Прізвище, ім'я та по батькові	Калиновська Ірина Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса)	м.т. 0679002626 kalynovska@vnu.edu.ua
Терміни практики	Впродовж семестру

Прізвище, ім'я та по батькові	Коляда Еліна Калениківна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри практики англійської мови
Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса)	м.т. 0506874052 elina.koliada@vnu.edu.ua
Терміни практики	Впродовж семестру

Прізвище, ім'я та по батькові	Одарчук Наталія Андріївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса)	м.т. 0952003235 odarchuk@vnu.edu.ua
Терміни практики	Впродовж семестру

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація

Фонологічна практика займає важливе місце серед освітніх компонентів за професійним спрямуванням. Вона є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки філолога-перекладача і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за I семестр навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Практика передбачає безперервність і послідовність її проведення для одержання потрібного обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР бакалавр.

2. Пререквізити

Фонологічна практика є важливим етапом у професійній підготовці філолога-перекладача. До початку фонологічної практики здобувачі освіти мають загальні знання з фонетики, одержані під час вивчення англійської та української мов у школі. На початку 1 семестру вони вивчають **вступний корективний фонетико-орфографічний курс**, який є теоретичним підґрунтям для проходження практики.

Постреквізити: англійська мова, теоретична фонетика англійської мови.

3. Мета і завдання практики

Метою фонологічної практики є формування у студентів ґрунтовних знань про всі компоненти фонетичної будови сучасної англійської мови та навичок орфоепічної англійської вимови, необхідних для свідомого професійного володіння англійською мовою.

Основними **завданнями** фонологічної практики є:

- систематизація фонетичної теорії, засвоєної студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу;
- вдосконалення вимови англійських звуків, як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці;
- вдосконалення умінь та навичок правильного відтворення та вживання у мовленні (підготовленому, напівпідготовленому та непідготовленому) основних інтонаційних моделей.

У результаті проходження фонологічної практики студенти повинні володіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу у суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання	Тривалість
1. Підготовчий	Проведення настановчої конференції з метою інформування студентів про зміст, мету, основні завдання та тривалість навчальної фонологічної практики і критерії її оцінювання	10 год
2. Ознайомлювальний	Ознайомлення здобувачів освіти з особливостями практичної імплементації основних аспектів фонетичної теорії, засвоєної під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу	20 год
3. Основний	Практична робота з вдосконалення вимови англійських звуків, як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці; вдосконалення умінь та навичок правильного відтворення та вживання у мовленні (підготовленому, напівпідготовленому та непідготовленому) основних інтонаційних моделей	70 год
4. Підсумковий	Складання звіту про фонологічну практику	20 год

Організація практики

Фонологічна практика проходить на першому курсі, у 1 семестрі, без відриву від навчального процесу. Студенти проходять практику на кафедрі практики англійської мови факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Виконання тестових завдань, розміщених на онлайн платформі MyEnglishLab (<https://english-dashboard.pearson.com/>), які передбачають перевірку рівня сформованості аудитивних навичок.

2. Декламування вірша англійською мовою з відповідним інтонаційним та фонетичним оформленням на вибір студента (обсягом 80–200 слів).

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – володіння матеріалом під час відповіді на теоретичні запитання.	20
2. Оцінювання процесу проходження практики: – комплексний фонетичний розбір речення, який включає: • транскрибування; • інтонування; • аналіз фонетичних та інтонаційних явищ	10 10 10
– написання тесту, спрямованого на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу з практичної фонетики	30
3. Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань	20
Загальна кількість балів	100

Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів регулює [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів](#). Навчальні досягнення бакалавра із фонологічної практики оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип поетапної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Політика викладача щодо виконання практики здобувачем освіти

Під час фонологічної практики здобувач освіти повинен добросовісно та своєчасно виконувати всі види завдань згідно з пунктами силабусу.

Проходження практики є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету) з обов'язковим виконанням завдань практики.

Якщо підсумкова оцінка (бали) як сума оцінок за виконання різних видів завдань під час фонологічної практики становить не менше як 60 балів, то за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка. Залік складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг.

Політика щодо академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися вимог щодо професійної етики та академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з

урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політику щодо академічної доброчесності регулює [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

До завершення семестру здобувач освіти може здати ті види завдань, які він не виконав вчасно з поважних причин.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Шкала оцінювання (залік)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання завдань з фонологічної практики. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажання підвищити рейтинг, здобувач вищої освіти складає залік, який виставляється, якщо студент під час проходження практики набрав 60 балів і вище та погоджується з результатом, який він отримав за виконання робіт, передбачених силабусом.

У випадку, якщо підсумкова оцінка є нижчою, ніж 60 балів, або завдання практики не виконані, здобувач освіти складає залік під час ліквідації академічної заборгованості у формі усного опитування та письмового тестування. У цьому випадку набрані бали анулюються. Повторне складання заліку допускається не більше, ніж два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан

факультету. Оцінка за складання заліку під час ліквідації академічної заборгованості здійснюється за 100-бальною шкалою.

Перелік теоретичних питань, які виносяться на залік

1. Органи мовлення, які беруть участь в артикуляції звуків. Активні й пасивні органи мовлення.
2. Що таке фонема? Різниця між звуком і фонемою. Кількість фонем в англійській мові.
3. Відмінність між англійськими й українськими голосними.
4. Відмінність між англійськими й українськими приголосними.
5. Основні принципи класифікації голосних звуків.
6. Різниця між монофтонгами і дифтонгами.
7. Голосні звуки переднього ряду, їхня характеристики.
8. Голосні звуки змішаного ряду, їхня характеристики.
9. Голосні звуки заднього ряду, їхня характеристики.
10. Трифтонги.
11. Позиційна довгота голосних.
12. Редукція. Види редукції.
13. Основні принципи класифікації приголосних звуків.
14. Артикуляція дзвінких і глухих приголосних.
15. Артикуляція проривних приголосних.
16. Артикуляція альвеолярних приголосних.
17. Відмінність між сонантами і шумними приголосними.
18. Відмінність між зімкненими і щілинними приголосними.
19. Африкати. Особливість артикуляції.
20. Міжзубні приголосні. Особливості артикуляції.
21. Німі приголосні.
22. Аспірація.
23. Палаталізація.
24. Прориви. Види проривів.
25. Асиміляція. Види асиміляції.
26. Наголос. Види наголосу.
27. Поняття про склад. Складоутворення і складоподіл.
28. Типи складу.
29. Правила читання у чотирьох типах складу.
30. Поняття про диграф. Правила читання диграфів.
31. Інтонація. Складові інтонації.
32. Тonoграма.
33. Ритм англійської мови. Поняття про ритмічну групу.
34. Поняття про синтагму. Складові синтагми.
35. Основні типи тонів в англійській мові.
36. Інтонаційне оформлення наказових речень.
37. Інтонаційне оформлення розповідних речень.

- 38.Інтонаційне оформлення розділових питань.
- 39.Інтонаційне оформлення альтернативних питань.
- 40.Інтонаційне оформлення спеціальних питань.
- 41.Інтонаційне оформлення речень із конструкцією *there is/ are*.
- 42.Інтонаційне оформлення прикладки.
- 43.Інтонаційне оформлення звертання у різних позиціях в реченні.
- 44.Інтонаційне оформлення вставних слів.
- 45.Інтонаційне оформлення обставини місця і часу.

Перелік речень для фонетичного аналізу

1. Can you post these letters for me, Michael?
2. Mr. and Mrs. Thompson, their father and mother, are coming next week.
3. Why didn't you put on your new dress, Betsy?
4. Helen, my group-mate, is a very diligent student.
5. Mike, open the window, please.
6. As far as know, Chinese is more difficult than Spanish.
7. Tell me, little Pete, what would you like to eat.
8. Children, don't make that noise, please.
9. My little sister is in the back garden, by the way.
10. Meet my friend, Daddy.
11. He is a clever, hardworking student, a first-class footballer, and a good runner.
12. She is always glad to see you, Mary.
13. My friend, Michael Dobson, is a second-year student, you know.
14. He must pay a lot of money for the house and the furniture.
15. It's an early bird that catches the worm.
16. I don't know English pretty well, you know.
17. Let's get that red taxi, Bob.
18. Take care of the pence, and the pounds will take care of themselves.
19. When the white nights come, people try to spend more outdoors.
20. There are three rooms, a kitchen, a bathroom, and a hall in our flat.
21. Will you read louder, please?
22. To the right of the dining table, there is a sideboard.
23. How many rooms are there in your flat?
24. At the opposite wall, there is a dressing table.
25. There is a table, some desks, and a chair in the classroom.
26. Is there much or little furniture?
27. The furniture is modern and quite new, isn't it?
28. As a matter of fact, the exception proves the rule.
29. Mum, isn't that red coat too big for me?
30. Eat at pleasure, drink with measure.

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Паращук В. Ю., Дворжецька М. П. Навчальні матеріали з практичної фонетики англійської мови. Кіровоград, 2003. 180 с.
2. Cotton D., Falvey D., Kent S. *New Language Leader*. Intermediate Coursebook, 3rd Edition. Pearson Education Ltd, 2015. 183 p.
3. Cunningham S., Bowler B. *New Headway Pronunciation Course* (Intermediate). Oxford : Oxford University Press, 2004. 63 p.
4. Ogden R. *An Introduction to English Phonetics*. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2009. 208 p.
5. *Pearson English Portal*. URL: <https://www.pearson.com/english/digitaltools/pearson-english-portal.html>
6. *Poetry for the Well-Read Student*. URL : <https://americanliterature.com/poetry-for-students/>
7. *Poetry Foundation*. URL : <https://www.poetryfoundation.org/>
8. Roach P. *English Phonetics and Phonology*. A Practical Course. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. 212 p.
9. Skandera P., Burleigh P. *A Manual of English Phonetics and Phonology: Twelve Lessons with Integrated Course in Phonetic Transcription*. Narr Francke Attempto, 2005. 183 p.
10. Wells J. C. *Longman Pronunciation Dictionary*. Harlow, Essex : Pearson Education Limited, 2000. 1827 p.